

z Ogersko. Slov. poslanci, bodite jekleni! — Fochler in tovariši so v mestnem svetu zahtevali, naj se vsi Čehi odpravijo iz mestne službe. Župan dr. Lueger pa se je odločno izrekel zoper to krivico. — Pri volitvi v pridobninsko komisijo so povsod zmagali krščanski socialisti.

Tirolsko. V nedeljo so sklenili zvezo tirolski nemški liberalci in nacionalci zoper katoličane. V dotični odbor so zvolili same rojene Nemce. To je prav; le proč z židi in nemškutarji, ker ti delajo največ nemira med narodi!

Štajarsko. V gornjem delu dežele se lepo širi med delavci krščanski socializem. V nedeljo sta bila dva krščanska shoda, v Admontu in Liencu, na katerih je govoril Dunajčan Axmann.

Koroško. V Celovcu otvori dne 1. novembra slovenski odvetnik, dr. Alojz Kraut, svojo pisarno in sicer v Mohorjevi hiši. Slovenci, svoji k svojim!

Kranjsko. Vlada je že potrdila pravila krščansko-socialne delavske zveze v Ljubljani. — V kratkem se ustanovi zadruga kranjskih klobučarjev. — V vipavskem in idrijskem okraju slov. liberalna stranka že agituje za dopolnilno deželnozborsko volitev. — Šuklje si napravi v državnem zboru lastni klub iz nekaterih »divjakov«. Naj še Švegelna povabi!

Primorsko. V Gorici so po novem imenovanju pri okrožnem sodišču sami laški ali nemški višji uradniki. — V Trstu so hoteli socialisti prirediti v nedeljo tri shode, pa jih je vlada prepovedala.

Hrvaško. Med Srbi se po nekaterih krajih vedno vre. — Saborske dopolnilne volitve, ki se vršé v 9 okrajih, bodo dne 10. in 11. novembra. Sabor pa se snide dne 15. novembra.

Ogersko. Krščanska ljudska stranka je priredila v nedeljo tri velika shode. — Finančni odsek državnega zbora je že sprejel začasno nagodbo z Avstrijo. Tudi državni zbor jo bode kmalu vsprejel, naj se še Fr. Košut toliko repenči.

Vnanje države.

Rim. Dne 14. oktobra so sv. oče maševali v Sikstinski kapeli vpricho 500 romarjev, med katerimi je bilo 160 Ircev. Po sv. maši pa so se romarji poklonili namestniku Kristusovemu.

Italijansko. Oni ponedeljek so šli rimski trgovci pred palačo ministerskega predsednika Rudinija, da bi demonstrirali zoper novi pridobninski davek. Pridružili so se jim fakini, ki so kamenje lučali v palačo. Policaji in vojaki so posegli vmes, in neki klobučar je bil ustreljen, 20 oseb pa ranjenih.

Nemško. Nezadovoljnost zoper Pruse vedno bolj raste v južnih deželah, posebno na Bavarskem in Virtenberskem. Tega pa je največ cesar kriv, ker nasprotnje novemu vojaškemu kazenskemu zakoniku in hoče sila povečati mornarico. Med tem pa se socializem vedno bolj širi.

Rusko. Za 2 milijona nemških naselnikov je 4tisoč nemških ljudskih šol. Nekateri ministri so hoteli te šole porusiti, pa car tega ni dovolil, ampak samo to, da bode na teh šolah ruščina obvezni predmet. Krivični Nemci, sramujte se pred to pravičnostjo!

Bolgarsko. Knez Ferdinand je bojda s turškim sultanom sklenil zvezo. O vojski bode knez sultanu pomagal s 100.000 vojaki, sultan pa knezu z 200.000. Zato pa Ferdinand postane dedni guverner Vshodne Rumelije.

Srbsko. Kralj Aleksander se je oni dan vrnil s svojim očetom Milanom z Dunaja. Te dni pa skliče može raznih strank, da izdelajo novo ustavo. — Včeraj pa je Simičevo ministerstvo radi Milana odstopilo.

Turško. Nekateri vlade so pozvale sultana, naj vendar nekaj ukrene v varstvo krščanskih Armencev. Ako spet pride do klanja med Armenci in Turki, bode Evropa zahtevala resen račun od Turčije. Kaj, da se Turek za to tako malo zmeni, ko za lanski sneg!

Kreta. Na tem otoku so razmere vedno bolj zmešane. Krščansko imetje je večinoma oropano in vsled tega beda nepopisna. Ustaši so torej sklenili, doposlati evropskim velesilam spomenico, v kateri bodo prosili nagle rešitve in se izrekli za vsak pogoj.

Špansko. Novi ministerski predsednik, liberallec Sagasta, tudi ne more delati čudežev. Vse državne kase so prazne, z osnovami na Kubi ničesar ne opravi, in tja bo zopet treba poslati 5000 mož. In zdaj še je Sagasta zbolel, da se je moral uleči.

Za poduk in kratek čas.

Popotna pisma iz Bosne.

(Dalje.)

Najlepše poslopje novejših dobe je v Sarajevu »rotovž« (mestna hiša), ki se ponosno ozira tja čez starinske bosenske hišice. Začeli so ga zidati leta 1892. v orientalskem slogu, ima podobo trikota, kaj okusna in praktična stavba. V sredini ima velik dvor, streha nad njim je s steklom pokrita, pripraven za razstave, velika zborovanja itd. V 1. nadstropju je velika dvorana, pisarna za mestnega predstojnika, sedaj mohamedana. Celo poslopje je zdaj dogotovljeno, se tudi že rabi in stane blizu pol milijona glđ. — Na levem bregu Miljačke ni razven »careve džamije« t. j. mušeje, kamor vodijo mohamedanske vojake o posebnih priložnostih, na pr. cesarjev rojstni dan, k »službi božji« in k onak-a, palače za deželnega predstojnika, posebno zanimivih poslopij.

Dolga hoja sčasoma popotnika utruji in rad se usede v voz, da si še nekoliko okolico ogleda. Izleti v okolico serajevsko so zelo zanimivi za tujca, ki se ima le malo časa povsod muditi; najlažji in najbližji je v Ilidže, kamor gre po letnem času vsak dan 7 vlakov. Toplice Ilidže so bile že Rimljanom znane, kakor to potrjujejo ostanki starodavnih rimskih stavb. Za turške vlade je bilo to priljubljeno kopališče mohamedancev vendar čisto priprosto, dokler se ni avstrijska vlada lotila dela, ter Ilidže v nekaterih letih tako povzdignila, da se lahko meri z najodličnejšimi toplicami.

Leta 1893. so zadeli pri vrtanju na nov vrelec, (toplote 58° C.) tako močen, da vode ne zmanjka, naj še tako kopališče razširijo. Ker najdejo tu bolniki v velikih hotelih prijazno stanovanje, dobro hrano, imajo v parku, ki meri 16 hektarjev, kaj lepe sprehode, pri tem pa je plačilo prav zmerno, je upati, da bo deželna vlada, ki je za vse to žrtvovala lepo svoto, sčasoma dobivala za to primerne obresti. Pol ure od Ilidža je izvir Bosne, o katerem sem že v 1. pismu omenil. —

Že se mudim dva dni v Serajevu, čas je, ker imam le 1 teden odpusta, da odrinem zopet dalje, pa še ne domov, ampak proti Mostaru, glavnemu mestu hercegovskemu. Zanimiva je bila vožnja do Serajeva, pa še veličastnejša proti Hercegovini. Znana mi je železniška proga čez Semernik, tudi čez Brenner na Tirolskem, pa še bolj me je zanimala vožnja proti Ivanu ob meji Bosne in Hercegovine. Ker je proga prestrma, ne zadostuje več en hlaçon, tudi ne navadna proga, treba je naprave, kakoršno imajo pri železnicah na visoke hribe, namreč sredi tira zobce, ki zadržujejo, da vlak ne zdrkne nazaj, kakor se je neki tu pri prvem

poskusu zgodilo, da so se nekateri vozovi, ravno ko je bil vlak z veliko težavo do vrhunca teh gor dospel, odklenili, ter drdrali nazaj blizu Serajeva.

Kakor je šlo do sedaj vedno višje, obrne se samo sredi predora sv. Ivana proga navzdol. Človeka kar groza pretrese, ako pogleda iz železniškega voza: na eni strani velikanske pečine, na drugi strani prepadi, gotovo več sto metrov globoki; zdaj se skrije vlak v kakem predoru, zdaj drči čez kaki most, in tako se menja tja dol do mesta Konjica. — Konjica, v srednjem veku večje mesto, šteje zdaj le kakih 1000 prebivalcev, večinoma mohamedanov. Vožnja, dasiravno zanimiva, postaja proti večeru že sitna, in bil sem prav vesel, da sem ob 7. zvečer v Mostaru izstopil. Sedem ur v enomer z železnico, je dovolj.

Smešnica. Znanega šaljivca so prijatelji in znanci na smrtni postelji tolažili: »Jaka, ne bodi žalosten, saj mi vsi tja pridemo, kamor ti greš, k velikemu regimentu«. — Jaka pa jim odvrne: »Hm, kadar vi za mano pridete, tedaj bom jaz tamkaj morebiti že kapról!«

Razne stvari.

Domače. (Mil. knezoškof) so popoldne 14. okt. obiskali zavod č. šolskih sester v Mariboru, da so jim tokrat gojenke za god častitale, ker so mil. knezoškof ob svojem godu bili v Marijinem Celju. Dne 19. oktobra pa so se mil. nadpastir zopet mudili v istem zavodu, da so se v posameznih razredih prepričali o prav dobrem napredku učenk.

(Cesarsko odlikovanje.) G. dr. Benjamin Ipavic, zdravnik v Gradcu, je od svetlega cesarja odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono. Častitamo, ključoč slavnemu skladatelju: »Ko bi enkrat, stokrat še zapel, — Kratek čas nam delal!«

(V slovenjgraškem okraju) so prihodnji teden volitve v okrajni zastop, in sicer v ponedeljek, dne 25. okt. za veleposestnike, in v soboto 30. okt. za kmečke občine. Če slovenski volilci vsi pridejo in če so edini, se ni bati zgube. Nemčurji na tihem rogovilijo in glase lovijo, in računijo, da Slovenci ne bodo vsi prišli in da ne bodo edini. Ali dobro je še znano, kako so meščani gospodarili, dokler so oni zvonec nosili. Torej, rojaki, branite čast in last lepega okraja!

(Nov križev pot) se je v nedeljo blagoslovil v Šmihelu nad Mozirjem. Slikal ga je g. Iv. Gosar v Celju; okvirje pa je okusno izdelal mozirski rojak g. Iv. Cesar.

(Iz Celja.) Duševnemu voditelju »Svobodnih glasov«, L. Mozirskemu se je krušna torba nekoliko višje obesila. Pričakujemo, da mu bode sedANJI kruh prijetnejši od nehvaležnega demokratizma.

(Iz Luč) nam prihajajo pritožbe, da so tudi ondi nemčurski turisti z raznimi psovkami na naš narod onesnažili slovensko knjigo za turiste. Kako že pravi pregovor? Kjer se osel valja, tam dlako pusti!

(Na Paki) se je pridelala letos prava božja vinska kapljica; kak razloček med lanskim in letošnjim pridelkom! Lanski kisel ko vrisk, letošnji gladek kot medica. Trgatev ni bila tako bogata, kakor so pričakovali, a je pa vsaj čena primerna; polovnjak prodaje se do 50 fl. Da bo vino zares izborno, pridi ter pokusi!

(Potres.) V soboto zjutraj ob 6. uri je bil v Zagrebu precej močen potres, ki je trajal tri sekunde. Posebne škode ni napravil; le tu in tam je padla kaka podoba s stene.

(Profesorju dr. J. Frischau) je sinoči 400 nemčurskih vseučiščnikov in tehnikov napravilo »mač-

kinjo godbo« zaradi njegovega govora v Mozirju. Ti mladiči so se grje obnašali, kakor divjaki. Policija jih je morala razgnati in 12 zapreti.

(Kaj tacega se šeni pripetilo!) Pravo čudo se je baje pripetilo nedavno temu v Celju. Neki deželobrambovec, diurnist ali pisar po poklicu, je bil odpuščen od vojakov, ker je bil predebel. Ta debeluh-djurnist je gotovo edini med avstrijskimi diurnisti.

(Iz Ljutomera.) Starišem in vsem ljutomerskem okoličanom, ki so povpraševali o sprejetju učencev v tukajšno šolo-realko, služi naj na znanje, da se bodo sprejemali učenci v to šolo v sredo, dne 3. novembra predpoldne v učni sobi realke na glavnem trgu.

(Čudna letošnja jesen.) Dne 4. in 5. okt. je po planinah snežilo, da smo nato imelo teden dnij hud mraz, potem je postala prav topla, včeraj pa je okoli Maribora bliskalo, gmelno in enkrat celo treščilo na Teznu blizu gostilne »Pri Slovincu«.

(Ljudje zapuščajo socialne demokrate.) Neki delavec v Savinjski dolini, ki je bil poprej strasten socialni demokrat in ud njihovega društva, jim je hrbet obrnil in sicer — kakor je rekel — za-to, ker jim je moral vsak mesec plačevati, od njih pa nikoli ni ničesar dobil. Bog daj, da bi se še drugi spametovali!

(Trije sleparji), židje bojda iz južnega Ogerskega, oblečeni kot duhovniki, so se one dni po Mariboru klatili, ter jih je mestna policija, vsled telegrama iz Trsta na nje opozorjena, zaprla in silnim potom v Trst poslala. Sleparji so mnogo denarja nabrali po Kranjskem, južnem Štajarskem ter ljudem pravili, da so kaldejski duhovniki iz Sirije ter nabirajo za neko cerkev na čast sv. Jožefu v Mesopotamiji. Mi sploh svarimo občinstvo pred takimi sleparji, koji se ljudem kot kaldejski duhovniki predstavljajo; navadno so židje z Ogerskega ali iz Srbije.

(Za prekmurske Slovence) so mi do sedaj naslednji p. n. gg. poslali slov. knjig: župni urad v Vuhredu, č. o. Hijacint Šalamun, kapucin v Irdningu, č. g. A. Aškerc, kaplan v Škalah 60 knjig, g. dr. Fr. Raday, notar itd. v Mariboru pa čez 100 knjig. Vsem darilem najiskrenejša zahvala! Prosim še več, ker iz različnih krajev ogerske Slovenije prihajajo prošnje za knjige. — Fr. Sal. Gomilšek, kaplan v Jarenini.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Ant. Rausl, provizor v Pamečah, pride za kaplana k Sv. Lovrencu v Slov. gor. in č. g. kaplan Fr. Horvat je premeščen iz Zibike k Sv. Petru pod Sv. gorami.

Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali: g. dr. Vovšek, deželnosodni svetovalec v Mariboru, 5 gld., č. g. Jos. Zidanšek, profesor bogoslovja v Mariboru, 2 gld. in č. g. Fr. Lekše, kaplan v Cirkovcah, 1 gld. Bog plati!

(Bralno društvo v Studenicah) priredi v nedeljo, dne 24. okt. v gostilni g. J. Koropca veselico z burkama »Krojač Fips« in »Garibaldi«. Začetek ob pol 5. uri popoldne.

(Bralno društvo pri Mali Nedelji) priredi prih. nedeljo, dne 24. oktobra, veselico s podučnimi govori, petjem in gledališko igro »Domoklejev meč« in »Brati ne zna«. Veselica bo pri g. M. Seka ter se prične ob 4. uri popoldne. Vstopnina za osebo 10 kr. Čisti prebitek se pošlje dijaški kuhinji.

(Slovensko pevsko društvo na Ptuj) je volilo zadnji nedeljo g. Josipa Kosija, učitelja na okoliški šoli, svojim odbornikom. Upamo, da bo mladi gospod žrtvoval vse svoje moči v procvit vrlega društva.

(Vinorejsko društvo v Slov. goricah) ima dne 24. oktobra popoldne pri Sv. Benediktu glavno zborovanje. Volitev odbora, poročila, vsprejem novih družtvenikov in razdelitev koristne Gombačeve knjige